

עת"א 36965/01/17 - מוסטפא אפשק נגד שרות בתי הסוהר, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

06 פברואר 2017

עת"א 36965-01-17 אפשק(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר

בפני כב' השופט רון שפירא, סגן נשיא

מוסטפא אפשק (אסיר)

העותר

נגד

המשיבים

1. שרות בתי הסוהר

2. מדינת ישראל

פסק דין

העותר הגיש עתירה זו בעצמו, ללא ייצוג. ככל הנראה הסתייע באדם אחד בכל בעצם כתיבת עתירתו. בעתירה מבקש העותר להורות לשב"ס לשלבו בסבב חופשות ולאפשר את יציאתו הראשונה לחופשה, זאת אחרי שריצה כבר מחצית ממאסרו. בנוסף מבקש הוא כי שב"ס "להציג את טענתם לגבי הקטגוריה". העותר טען כי עורך דין מטעמו פנה למשטרת ישראל שאמה לעורך הדין כי אין התנגדות משטרתית ליציאתו של העותר לחופשה.

העותר מרצה כעת מאסרו בכלא כרמל. נגזר עליו לרצות עונש של חמש שנות מאסר ועוד שלוש חודשים בגין עבירות רכוש, לרבות פריצה לרכב; גניבה; היזק במזיד לרכב וכן עבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה; הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו; נהיגה ללא רישיון; נהיגה ללא פוליסת ביטוח; והסתייעות ברכב לביצוע פשע. עניינו נדון ודינו נגזר בבימ"ש המחוזי בבאר שבע (ת"פ 64029-10-13).

זהו מאסרו השלישי של העותר ולכן לא יכול היה לצאת לחופשה בטרם סיים לרצות מחצית מתקופת מאסרו. בטרם הגעתו של העותר לכלא כרמל, ועל רקע של בעיית התמכרות לסמים מגיל 11, שובץ העותר לטיפול גמילה בכלא צלמון ובהמשך בכלא חרמון. העותר הורחק משתי המסגרות הנ"ל על רקע של התנהגות שלילית ונטייה לאלימות. לאחר הגעתו לכלא כרמל נבדקה האפשרות להחזירו להמשך טיפול גמילה בכלא חרמון וזאת לאחר שיעבור תקופה של המתנה בכלא כרמל. בהתחלה הסכים ובהמשך התחרט ושלל צורך בשילוב בהליך גמילה. יצוין כי בין לבין הוא שולב בקבוצת הכנה לגמילה בכלא כרמל.

להשלמת התמונה יצוין כי במהלך הדיון הציג העותר בפני בית המשפט תעודות רבות שצבר בעת היותו אסיר, לאחר שהשתתף בקורסים בתחומים שונים של השכלה.

מעיון במסמכי שב"ס עולה כי העותר מסווג קטגוריה א' לאחר שנקבע בעניינו כי קיים פרופיל של אלימות במשפחה. העותר מלין וטוען כי מעולם לא עמד לדין בעבירה של אלימות במשפחה. נתון זה ככל הנראה נכון ואולם, פרופיל אלימות במשפחה אינו מחייב שכתב האישום בגינו הורשע הנאשם יכול עבירות אלימות במשפחה והוא יכול להיות מבוסס גם על מידעים. כך גם במקרה שבפני.

מטבע הדברים לא אוכל לפרט את תוכן המידעים. עם זאת יצוין כי המדעים מכילים מידע שלש בו די כדי לבסס סיווג של אסיר כבעל פרופיל אלמ"ב, לפחות לשעתו. עם זאת לא ניתן להתעלם מהעובדה שהמדעים הם מהשנים 2012 - 2013, על כל המשתמע מכך.

בכל מקרה, העותר לא הגיש בקשה המופנית כנגד ההחלטה לסווגו כאסיר בעל פרופיל אלמ"ב וכפועל יוצא מכך, כאסיר בקטגוריה א'. בנסיבות אלו וכל עוד לא שונתה הקטגוריה והוא מסווג כאסיר בעל פרופיל אלימות במשפחה, ממילא לא ניתן כלל לבחון את עמדת הגורמים כגון משטרת ישראל, בנוגע להוצאתו לחופשה.

למעשה, הסדר הנכון בו היה על העותר לפעול הוא לפנות לשב"ס בבקשה לביטול סיווגו כאסיר אלמ"ב. רק אם ישונה סיווגו, כי אז ניתן יהיה לבחון עניינית את האפשרות להוציאו לחופשה. מאחר והעותר לא פנה בסדר הנכון, ממילא לא שונה סיווגו ומכאן גם שהחלטת שב"ס שלא להוציאו לעת הזו לחופשה, היא החלטה תקינה שאין להתערב בה.

עם זאת, מצאתי לנכון להסב את תשומת לב הגורמים כי מדובר באסיר שאינו מיוצג ושאין יודע כיצד ולמי לפנות. אמנם האסיר נפלט מהליך של טיפול בבעיית הסמים ואולם לפחות על פי התעודות שהוצגו לעיוני, חל שיפור בהתנהגותו והוא שולב בפעילויות חינוך רבות. בכל הנוגע לסוגיית סיווגו כאסיר אלמ"ב - ענין זה, כאמור, ראוי לבחינה. אמנם הוצגו בפני המידעים שעל בסיסם נערך סיווג זה ואולם, יש לציין כי מדובר במידעים מהשנים 2012 ו- 2013. לא ברור אם לאותם מידעים אשר בזמנו הובילו לפתיחת חקירה היה גם המשך. יוער עוד כי ברוב השנים מאז שנאספו המידעים העותר הוא אסיר, כך שגם עצם ההפוגה בתלונות אלמ"ב אין בה די כדי לקבוע דבר. עם זאת, בנסיבות אלו ועל פניו הנושא טעון בדיקה וביורור.

לעת הזו דינה של העתירה להידחות. זאת מאחר ושב"ס קיבל החלטה בשים לב לסיווגו של האסיר. עם זאת, וככל שיגיש האסיר בקשה לוועדת האלמ"ב לבחון את סיווגו, ראוי שסיווגו אכן יבחן. **אבהיר בעניין זה כי בית המשפט אינו מביע עמדה למעט עצם ההנחיה לערוך בחינה בעניינו של העותר.**

עוד מצאתי לנכון לציין כי האסיר יוצג בעבר, עת נדון בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, על-ידי עו"ד גב' רינת יהב אפרים מטעם הסניגוריה הציבורית. העותר לא פנה לסניגוריה הציבורית בבקשה לקבל סיוע וגם לא ביקש מבית המשפט שימונה לו סניגור ציבורי. עם זאת, ניכר כי העותר אינו מודע להליכים הנכונים שעליו לנקוט וכפועל יוצא מכך בהחלט יתכן כי זכויותיו הדיוניות והמהותיות נפגעו.

אשר על כן, אני מורה להעביר עותק מהפרוטוקול לידיעת הסניגוריה הציבורית אשר תוכל ליצור קשר עם האסיר ולהנחות אותו לאיזה גורם להגיש בקשות כדי שעניינו יבחן.

בסיכומו של דבר, ומאחר והעותר מסווג כאמור בקטגוריה א', ואינו זכאי בשלב זה לצאת לחופשות, דינה של העתירה להידחות. ככל שיגיש העותר בקשה לבדיקת סיווגו כאסיר אלמ"ב, שב"ס יעביר את הבקשה לגורם המתאים כדי שעניינו יבחן. מובן כי ככל שתוצאת הבחינה תשפיע על סיווגו, כי אז יוכל העותר לפנות בבקשה מתאימה בעניין החופשה.

בכפוף לאמור לעיל, ומבלי שבית המשפט מביע כל עמדה בנוגע לסיווגו, העתירה נדחית.

המזכירות תשלח עותק פסק הדין לב"כ הצדדים וכן לעותר באמצעות מחלקת האסיר בשב"ס.

עותק יועבר גם לידיעת הסניגוריה הציבורית.

ניתן היום, י' שבט תשע"ז, 06 פברואר 2017, בהעדר הצדדים.

ר' שפירא, ס. נשיא